

ΙΣΤΟΡΙΑ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Περιγραφή

Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί στο σεμινάριο θα καταρτιστούν θεωρητικά στις σύγχρονες μεθόδους της μουσειοπαιδαγωγικής, στο σχεδιασμό και την εκπόνηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για θέματα που θα επιλέξουν οι ίδιοι και τα οποία αφορούν είτε την ιστορία είτε τον πολιτισμό, αλλά και τους ενδιαμέσους χώρους. Κατόπιν, αφού δημιουργήσουν εκπαιδευτικά προγράμματα, θα τα υλοποιήσουν στην πράξη, θα τα επανασχεδιάσουν με βάση την ανατροφοδότηση που θα δεχθούν και θα τα καταθέσουν σε ηλεκτρονικό αποθετήριο.

Υπεύθυνος υλοποίησης - Συνεργασίες

Το σεμινάριο θα υλοποιηθεί στα πλαίσια των επιμορφωτικών δράσεων που αναλαμβάνει, σχεδιάζει και υλοποιεί ο Σχολικός Σύμβουλος της 3ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Φλώρινας, Γιάννης Κασκαμανίδης, ο οποίος έχει την οργανωτική και επιστημονική ευθύνη της διεξαγωγής του σεμιναρίου, στο αντικείμενο του οποίου έχει εμπειρία σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αρχαιολογικά και λαογραφικά μουσεία, φωτογραφικές συλλογές και αρχαιολογικά υλικά. Η μεταπτυχιακή του εργασία είχε ως αντικείμενο τη διδακτική της τοπικής ιστορίας με νέες τεχνολογίες, ενώ ως επιμορφωτής Β΄ Επιπέδου έχει ασχοληθεί με εφαρμογές λογισμικού που διευκολύνουν την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και την υλοποίηση προγραμμάτων. Επίσης, θα υπάρξουν συνεργασίες με επιστήμονες που έχουν εμπειρία στο χώρο της μουσειοπαιδαγωγικής και της υλοποίησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Θα δοθεί η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να αναλάβουν και να υλοποιήσουν συγκεκριμένες δραστηριότητες, όπως: προσομοίωση υλοποίησης εκπαιδευτικού προγράμματος που έχουν οι ίδιοι εκπονήσει, παραπομπή σε σημαντικά κείμενα και εργασίες για τον εμπλουτισμό του μεθοδολογικού εξοπλισμού, εισηγήσεις για μεθοδολογικά ζητήματα και παρουσιάσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Χαρακτήρας

Το σεμινάριο έχει πιλοτικό χαρακτήρα. Θα υλοποιηθεί, δηλαδή, δοκιμαστικά και σε περιορισμένη κλίμακα, με σκοπό να διαπιστωθεί η πληρότητα του αντικείμενου, η δυνατότητα βελτίωσης και συμπλήρωσής του, ώστε σε μελλοντικό χρόνο και αξιοποιώντας τα συμπεράσματα της πιλοτικής εφαρμογής, να μπορέσει να διοργανωθεί ή και να επεκταθεί το σεμινάριο με τις καλύτερες δυνατότες προϋποθέσεις και ευρύτερη συμμετοχή εκπαιδευτικών.

Γλώσσα

Η γλώσσα του σεμιναρίου θα είναι η ελληνική. Η πρόσβαση σε online ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό και ιστότοπους με εκπαιδευτικό ενδιαφέρον όμως, είναι πολύ πιθανό να απαιτεί τη γνώση της αγγλικής, αλλά, σε κάθε περίπτωση, θα διατίθεται κι εναλλακτικό υλικό στα ελληνικά.

Χώρος

Το εξ αποστάσεως τμήμα του σεμιναρίου θα πραγματοποιείται μέσω Διαδικτύου. Οι συναντήσεις θα γίνονται στη βιβλιοθήκη και την αίθουσα υπολογιστών του 5ου Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας, ή και σε διαφορετικούς χώρους σε περιπτώσεις προσομοίωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Χρόνος

Το εργαστηριακό σεμινάριο, θα ξεκινήσει με μια προκαταρκτική συνάντηση την Πέμπτη 20 Δεκεμβρίου 2012, θα διαρκέσει 8 εβδομάδες, από 8 Ιανουαρίου 2013 μέχρι 1 Μαρτίου 2013 ημέρα Παρασκευή, ενώ οι συναντήσεις θα γίνονται εντός του εργασιακού ωραρίου, 11.00 – 14.00, σε ημέρες και ώρες που αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα εργασιών.

Λογισμικό & υλικοτεχνική υποδομή

Η πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης στην οποία στηρίζεται το συγκεκριμένο σεμινάριο είναι το Moodle, ένα λογισμικό Διαχείρισης Μαθησιακού Περιεχομένου, παρουσίαση του οποίου θα γίνει αναλυτικά στην προκαταρκτική συνάντηση. Για την εκπόνηση τμημάτων του εκπαιδευτικού υλικού ή και δραστηριοτήτων, θα αξιοποιηθούν συγκεκριμένες εφαρμογές λογισμικού (LibreOffice, Scribus, Freemind, XMind, VUE, κ.ά.) η εκμάθηση των οποίων είναι σχετικά εύκολη και για την οποία θα υπάρξει και σχετική παρουσίαση – επιμόρφωση στην πρώτη συνάντηση, αλλά και συνεχής online υποστήριξη σε όλη τη διάρκεια του σεμιναρίου. Όλες οι εφαρμογές είναι Ελεύθερο Λογισμικό / Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα, διατίθενται online και δεν απαιτούν την καταβολή χρημάτων. Κάθε εκπαιδευτικός που θα συμμετέχει στο πρόγραμμα θα πρέπει να διαθέτει έναν προσωπικό, σταθερό ή φορητό, υπολογιστή και σύνδεση στο Διαδίκτυο, αν και θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η πρόσβαση στον ιστότοπο του σεμιναρίου και η online συμμετοχή μπορεί να γίνεται από οποιονδήποτε υπολογιστή. Για την πλήρη αυτονομία του σεμιναρίου, αλλά και για πρακτικούς λόγους, στις συναντήσεις θα χρησιμοποιούμε τα προσωπικά μας laptops.

Θεματικές

Τα δύο επιστημονικά πεδία, η Ιστορία και ο Πολιτισμός, είναι τα πεδία αναφοράς του σεμιναρίου και του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο θα δημιουργηθεί, χωρίς, ωστόσο, να αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστά αντικείμενα. Αυτό σημαίνει ότι η επιλογή μιας από τις παρακάτω θεματικές για την εκπόνηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος, μπορεί να έχει ως πεδίο αναφοράς το ένα ή το άλλο επιστημονικό πεδίο, ή και τα δύο. Λόγου χάρη, η ενασχόληση με ένα κτίριο μπορεί να εστιάζει στην ιστορία του, ή στην αρχιτεκτονική του, ή και στα δύο. Η επιλογή ενός καλλιτέχνη μπορεί να εστιάζει στη βιογραφία του, ή το καλλιτεχνικό του έργο, ή και τα δύο.

Ο κατάλογος που ακολουθεί δεν είναι εξαντλητικός, ωστόσο καθορίζει τους βασικούς άξονες:

- **Τοπίο:** τοπωνύμια, οδωνύμια, καλλιέργειες, χρήσεις γης, οδοποιία, πλατείες, λατομεία, ορυχεία.
- **Κτίρια και οικισμοί:** διατηρητέα κτίρια, σπήλαια, τάφοι, ναοί, μοναστήρια, νεκροταφεία, τείχη και οχυρώσεις, κάστρα, γεφύρια, πηγάδια, δημόσιες βρύσες, υδραγωγεία, σάνες, κατοικίες, σχολεία, ταχυδρομεία, τράπεζες, πανεπιστήμια, εργοστάσια, βιβλιοθήκες, ονομασίες οικισμών, εγκαταλελειμμένοι οικισμοί, σιδηροδρομικοί σταθμοί, κοινοτικό γραφείο, δημαρχείο, νοσοκομείο, οικοτροφείο, στρατόπεδα.
- **Μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία:** αρχαιολογικά, βυζαντινά, νεώτερης και σύγχρονης ιστορίας, υπαίθρια μουσεία, λαογραφικά, εικαστικά, ηρώα, ανδριάντες, αγάλματα, προτομές, αναμνηστικές στήλες, πινακοθήκες.
- **Αρχεία:** Γενικά Αρχεία του Κράτους, ιδιωτικά, σχολείων, δημοσίων υπηρεσιών, εφημερίδων.
- **Άνθρωποι:** καλλιτέχνες, τεχνίτες, επιστήμονες, επαγγελματίες.
- **Ψηφιακά μουσεία:** διαδικτυακές ψηφιακές συλλογές, CD, DVD.

Σκοπός και στόχοι

Το σεμινάριο ως σκοπό έχει να καταρτίσει τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία στη συνέχεια θα μπορούν να υλοποιούνται είτε στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης, δηλαδή εντός του σχολείου, είτε των διδακτικών επισκέψεων που πραγματοποιούνται εκτός σχολείου.

Επιπλέον, στοχεύει στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα, όπως:

- προσέγγιση ενός βασικού θεωρητικού πλαισίου,
- αναζήτηση και εύρεση κατάλληλου ψηφιακού και έντυπου εκπαιδευτικού υλικού,
- μελέτη και επεξεργασία του,
- επιλογή ενός θέματος,
- σχεδιασμός εκπαιδευτικού προγράμματος,
- εφαρμογή στην πράξη,
- αξιολόγηση και ανατροφοδότηση,
- κατάθεση σε ψηφιακό αποθετήριο.

Μεθοδολογία

Η υλοποίηση του σεμιναρίου θα είναι πολυμορφική: ασύγχρονη τηλεκπαίδευση μέσω Διαδικτύου, συναντήσεις των συμμετεχόντων, προσομοιώσεις υλοποίησης προγραμμάτων, παρεμβάσεις - εισηγήσεις από ειδικούς και εκπαιδευτική εκδρομή.

Ο όρος «ασύγχρονη» δηλώνει τη δυνατότητα του εκπαιδευτικού να συνδέεται online στον διαδικτυακό τόπο (βλ. παράρτημα στο τέλος) του σεμιναρίου και να ακολουθεί τα βήματα κάθε κύκλου σε χρόνο που ο ίδιος επιθυμεί. Δεν είναι, δηλαδή, απαραίτητη η ταυτόχρονη σύνδεση όλων των συμμετεχόντων για την υλοποίηση του σεμιναρίου.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στον εργαστηριακό – βιωματικό χαρακτήρα του σεμιναρίου. Η εργασία των εκπαιδευτικών μπορεί να γίνεται είτε ατομικά είτε σε μικρές ομάδες των 2-3 ατόμων.

Χρονοδιάγραμμα εργασιών

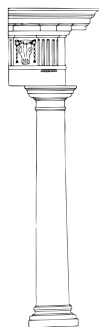
	Συναντήσεις	Ημερομηνίες	Εργασίες
	Προκαταρκτική συνάντηση	Πέμπτη 20/12/2012	<ul style="list-style-type: none">• παρουσίαση και ανάλυση του σεμιναρίου• επιμόρφωση σε εφαρμογές λογισμικού
Πρώτος κύκλος	1η συνάντηση	Τρίτη 08/01/2013	<ul style="list-style-type: none">• συζητείται το πλάνο εργασιών• παρουσιάσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων• εισηγήσεις
	Διάστημα εργασιών	08/01/2013 - 01/02/2013	<ul style="list-style-type: none">• μελέτη και επεξεργασία υλικού που θα διατίθεται online• συμμετοχή σε online συζητήσεις• επιλογή θέματος• δημιουργία εκπαιδευτικού προγράμματος• εφαρμογή στην πράξη• ανατροφοδότηση online
	2η συνάντηση	Παρασκευή 01/02/2013	<ul style="list-style-type: none">• προσομοίωση• ανατροφοδότηση• ολοκλήρωση εκπαιδευτικού προγράμματος
Δεύτερος κύκλος	1η συνάντηση	Δευτέρα 04/03/2013	<ul style="list-style-type: none">• συζητείται το πλάνο εργασιών• παρουσιάσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων• εισηγήσεις
	Διάστημα εργασιών	04/03/2013 - 01/03/2013	<ul style="list-style-type: none">• μελέτη και επεξεργασία υλικού που θα διατίθεται online• συμμετοχή σε online συζητήσεις• επιλογή θέματος• δημιουργία εκπαιδευτικού προγράμματος• εφαρμογή στην πράξη• ανατροφοδότηση online
	2η συνάντηση	Παρασκευή 01/03/2013	<ul style="list-style-type: none">• προσομοίωση• ανατροφοδότηση• ολοκλήρωση εκπαιδευτικού προγράμματος• αρχές και πλαίσιο ψηφιακού αποθετηρίου• ολοκλήρωση σεμιναρίου

Συμμετοχή

Αρχικά, στο σεμινάριο θα δοθεί η δυνατότητα συμμετοχής σε 20 εκπαιδευτικούς της 3ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Φλώρινας, μετά από αίτησή τους που θα υποβληθεί ηλεκτρονικά (βλ. Παράρτημα στο τέλος). Σε περίπτωση που οι αιτήσεις είναι περισσότερες από τις προβλεπόμενες θέσεις, θα γίνει κλήρωση παρουσία όλων των αιτούντων.

Προϋποθέσεις επιτυχούς συμμετοχής

Στην παρούσα πιλοτική φάση, κρίνεται απαραίτητο οι συμμετέχοντες να διαθέτουν επαρκή εξοικείωση με το Διαδίκτυο: πλοήγηση, αναζήτηση, χρήση Web 2.0 εφαρμογών λογισμικού και υπηρεσιών, δημιουργία διαδικτυακού περιεχομένου, χωρίς ωστόσο η απουσία εξειδικευμένης γνώσης να αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού από τη συμμετοχή στο σεμινάριο. Σημειώνεται, όμως, πως αφενός παρόμοιες γνώσεις θα διευκολύνουν τη μελέτη και τον σχεδιασμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και, αφετέρου, δεν προβλέπεται κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου η επιμόρφωση στα ζητήματα αυτά.

Ψηφιακό αποθετήριο

Όλο το υλικό που θα παραχθεί θα κατατεθεί σε ψηφιακό αποθετήριο, η πρόσβαση στο οποίο θα γίνεται ελεύθερα μέσω Διαδικτύου.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική και στοχεύει στην ανατροφοδότηση και τη βελτιωτική τροποποίηση των διαδικασιών του ίδιου του σεμιναρίου και των παραγόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Υπό αυτή την έννοια, η αξιολόγηση δεν αφορά τους συμμετέχοντες, αλλά το πυκνό δίκτυο σχέσεων και δραστηριοτήτων που δημιουργείται μεταξύ τους και οδηγεί στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού. Το κατατιθέμενο εκπαιδευτικό υλικό (βλ. Παραδοτέα), το οποίο προβλέπεται ως υποχρέωση επιτυχούς συμμετοχής, ενσωματώνει τις επιδράσεις της διαμορφωτικής αξιολόγησης και συνεπώς δεν τίθεται θέμα τελικής (ατομικής) αξιολόγησης για τους συμμετέχοντες και το υλικό που παράγουν, αλλά αποτίμησης του συνολικού έργου που θα παραχθεί.

Παραδοτέα

Για κάθε κύκλο του σεμιναρίου, ο εκπαιδευτικός, ή η ομάδα εκπαιδευτικών, θα πρέπει να καταθέσει/ουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το οποίο θα έχει τη μορφή ενός ολιγοσέλιδου ψηφιακού φυλλαδίου και θα διατίθεται μέσω του ψηφιακού αποθετηρίου υπό τους όρους της άδειας Creative Commons σε κάθε ενδιαφερόμενο, με τα εξής δικαιώματα και υποχρεώσεις: ελεύθερη λήψη, αναπαραγωγή, διανομή, παρουσίαση του υλικού, δυνατότητα τροποποίησης του υλικού, υποχρεωτική αναφορά στο δημιουργό ή τους δημιουργούς του υλικού, απαγόρευση χρήσης του υλικού για εμπορικούς σκοπούς, δέσμευση για τη διατήρηση της ίδιας ή παρόμοιας άδειας σε περίπτωση τροποποίησης ή περαιτέρω ανάπτυξης του διατιθέμενου υλικού.

Πιστοποιητικό

Βεβαίωση παρακολούθησης του σεμιναρίου και δημιουργίας εκπαιδευτικών προγραμμάτων θα λάβουν όσοι εκπλήρωσαν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, όπως αυτές περιγράφονται στο κεφάλαιο Παραδοτέα.

Παράρτημα

Ιστότοπος σεμιναρίου: <http://dipe.flo.sch.gr/grss3ekflo/elearning>

Ηλεκτρονική αίτηση: <http://dipe.flo.sch.gr/grss3ekflo/surveys>